

"Si no fos per a obehir a un desitj de mon amic Carner no m'haguera atrevit a fer aqueix senzill treball destinat a CATALUNYA."

- 45- Encara que s'amagui darrera d'un pseudònim ("Olla-guer] R[ECÓ]", [CARNER], Una opinió inèdita de N'Olla-guer Recó, "Catalunya", núm.46, 30-V-1905, p.5). Durant 1903 és ell també qui encapçala els noms dels redactors en la llista d'adhesions de l'homenatge a Joan Maragall proposat per la revista (vid. Homenatge a En J. Maragall, "Catalunya", núm.15, 15-VIII-1903, p.135).
- 46- És el terme que emprà Francesc Viver en una carta particular no datada dirigida a Rafael Masó.
- 47- Albert Manent no acaba d'assegurar-ho (vid. MANENT, Josep Carner..., op. cit., p.315). És el mateix Figueras fabricant de sopes que cita en l'anecdotari (ibid., p.170). Plàcid Vidal en les seves memòries també en diu alguna cosa quan, referint-se a Francesc Salom, afirma que "*va venir al nostre taller junt amb un subjecte comerciant de farines i licors anomenat Francesc Figueras, el qual presumia d'haver pagat les despeses de la revista «Catalunya» dirigida per Josep Carner*" (VIDAL, L'assaig..., op. cit., p.220). Tot i que el nom coincideix amb el d'un dels germans de Jaume -també introduït a la Lliga Espiritual-, no hi ha cap indici que el relacioni amb la revista. Cal pensar més aviat en un error onomàstic.
- 48- vid. supra., nota 22. Sobre les activitats de Figueras com a fabricant vid. el seu article Als farinay-res, aparegut a "La Renaixensa" (12-XI-1899).
- 49- Actualitats, "Catalunya", núm.15 (15-VIII-1903), p.136.
- 50- Segons informació oral del pare Agustí Figueras de l'Abadia de Montserrat, fill del fabricant. L'aliança

arriba fins al punt que, durant un temps, les bosses de tapioca i puré contenen una rondalla de regal escrita pel poeta, generalment de tema bíblic. Possiblement, algunes de les que formen part de Deu rondalles de Jesús infant.

51- En la de 1906 l'endreaça és compartida, però en la segona és en solitari. El poema Bessons de Segon llibre de sonets està dedicat a dos dels seus fills.

52- O bé també: la coincidència amb Carner i Bofill en un sopar d'homenatge a Costa i Llobera celebrat el març de 1906, les bromes que ha de suportar per part de Carner durant els anys de la Gran Guerra a causa de la germanofília del fabricant i la francofília del poeta, o la utilització freqüent per part de Vallès de postals de propaganda de les tapiques i purés per a la seva correspondència particular.

53- Albert Manent justifica la prodigalitat de pseudònims -posa l'exemple de "La Veu de Catalunya"- pel fet que molts cops en un mateix número publica diversos articles i d'aquesta manera passa més camuflada una participació que hagués pogut semblar excessivament abassegadora (MANENT, Els pseudònims..., art. cit., ps.35-36). En el cas de "Catalunya" més aviat s'ha de parlar de la voluntat de crear una llegenda personal -gairebé mítica-, ja iniciada a "L'Aureneta". Manent tampoc no exclou aquesta segona interpretació (ibid., p.35).

54- Segons Manent (ibid., p.38) i Josep Rodergas (Els pseudònims usats a Catalunya, Barcelona, Ed.Milà, 1951) també cal atribuir-li un estudi signat per George de Massougues (Berlioz, "Catalunya", núm.21, 15-XI-1903, ps.404-408). Loreto Busquets posa en dubte l'atribució: "*m'he decidit per descartar aquest*

escrit tenint en compte el subjecte musical, estrany als interessos de l'escriptor, el to seriós, vagament sentimental i un xic insuls de la seva prosa, l'excessiva «normalitat» del lèxic i, sobretot, l'absència de l'estil incisiu, provocador, aristocràtic i juganer alhora" (BUSQUETS, pròleg a Escrits inèdits..., op. cit., volum II, p.8). Són al·legacions a tenir en compte i solucionen la recança del lector en encarar-se a un text que, a la vista d'altres col·laboracions coetànies signades amb pseudònim, fa arrufar una mica el nas. Ara bé, al marge del text hi ha algun rastre que fa pensar que darrera de "George de Massougues" s'amaga alguna cosa. El crític musical -que sovint juga en les seves cròniques amb els noms i pseudònims dels redactors- l'esmenta una vegada, de forma sospitosa. Concretament a propòsit de la reestructuració que sofreix la revista cara a 1904 (R. MONTANER, [Emili VALLÈS], Música, "Catalunya", núm. 24, 30-XII-1903, p.581):

"Ja s'hauran acabat per a sempre més els articles de n'Alzina dedicats a Na Fulana o Na Sutana d'aquelles atlotetes que li tenen el cor robat, ja prou poesies laureadas d'en Bofill, ja prou inquietuts d'Ors y sos llegidors, prou articles catalanistas d'en Vallès, fora traduccions d'en Massougues, may més bromes de l'Aguiló, ni contes de n'Oscar J. Ephner, may més, ay! dramàtiques d'en Tallien, ni musicals d'un servidor. Tots cuberts sota la disfressa púdica de l'anònim y de la redacció, seguirem nostra tasca."

No es pot negar que, si més no, la inclusió de Massougues entremig de pseudònims carnerians, redactors de la revista o persones estretament vinculades al grup, deixa la cosa en entredit. ¿No podria ser un pseudònim del propi Vallès, que és qui generalment escriu els articles de tema musical?

- 55- El desequilibri de les dates s'explica pel retard amb què la revista surt al carrer. Ja en aquests primers anys és difícil distingir entre el que són articles periodístics i el que són narracions literàries. Per això textos com aquest, En R. Simon y Brunet, el de la crossa o Color nacional poden catalogar-se de maneres diferents.
- 56- és l'únic que no va signat. L'atribució, però, no ofereix dubtes (*vid.* BUSQUETS, pròleg a Escrits inèdits..., *op. cit.*, volum I, p.53).
- 57- Més la tramesa del poema popular El casament per al núm.27 (març 1904), ps.73-74.
- 58- No s'esmenten en cap catàleg de pseudònims carnerians. Ni en l'enumeració de Rodergas (*op. cit.*), ni en l'estudi de Manent (Els pseudònims..., *art. cit.*).
- 59- és l'argument de què es valen Manent per sospitar de "Plautus" (MANENT, Josep Carner..., *op. cit.*, p.30) i Loreto Busquets per dubtar de Massougues.
- 60- MANENT, Jaume Bofill..., *op. cit.*, p.37. Tots els estudiosos coincideixen en la constatació d'aquest predomini. A nivell evocador destaquen les citacions de Josep Mª de Sagarra quan diu que "*Carner no era per nosaltres l'excèntric ni l'incomprens de les velles generacions floralesques; era el joveníssim capità d'un moviment que nosaltres pressentíem que també seria el nostre*" (SAGARRA, Memòries, *op. cit.*, p.1052). I més endavant: "*Carner fou el capità del nostre poètic escamot, a les files del qual vaig allistar-me immediatament en condició de corneta. Jo em mirava Carner com un personatge grandíol*" (*ibid.*, p.1110).
- 61- Josep PLA, Josep Carner. Un retrat, dins Homenots. Tercera sèrie, Barcelona, Ed. Destino, 1981, 2^a ed.,

p.260.

62- En la conversa amb Tomàs Garcés de 1927 no s'està de dir que "*quan vaig haver, però, de prendre posicions literàries, en Carner va tenir-me al seu costat*" (GARCÉS, *Conversa...*, art. cit., p.27).

63- Vid. MANENT, *Josep Carner i Jaume Bofill: amistat i influència literària*, dins *Jaume Bofill...*, op. cit., ps.36-44; Enric BOU, *De Jaume Bofill i Mates a Guerau de Liost: l'amistat de Josep Carner*, art. cit.; Jaume BOFILL I FERRO, *Carner i Guerau de Liost*, dins *L'obra de Josep Carner*, op. cit., ps.105-107. Segons Bofill i Ferro (pròleg a "GUERAU DE LIOST", *Obra poètica completa. Proses literàries*, op. cit., p.18):

"De la seva joventut ençà [Bofill] aparegué influït per Josep Carner, la personalitat del qual, d'altra banda tan diferent de la del nostre poeta, durant tota la vida d'aquest fou com una finestra que donava a un món divers, desconcertant i quimèric, una finestra a la qual el cavaller Guerau es plaïa d'abocar-se, atret per una mena de vertigen, amb una deliciosa temença."

64- "*Ja deus començar a extranyar que no t parli de l'amich Carner? Era possible passar-lo per alt?*" (8-I-1905). Igualment el 21 de setembre del mateix any: "*Ja deus trobar extrany qu.en dues planes no t'haja parlat encare d'en Carner*". I més d'un cop esmenta quins són els dies que, pels motius que sigui, no ha pogut fer tertúlia amb l'amic.

65- És freqüent l'ús de l'apel.latiu "gran" a l'hora de qualificar-lo: "*és casi segur que per Setmana Santa el gran Carner y jo farem una tournée per Mallorca*" (28-III-1905).

66- El 13 d'octubre de 1907 Carner escriu una altra carta a Bofill que justifica l'apel.latiu de "mestre". És una veritable lliçó poètica en què l'aconsella tècni-

cament amb unes quantes "pedantesques remarques" per tal de millorar uns determinats poemes. Al darrera hi ha el mateix "Mestre Titas" que signa una carta no datada de contingut semblant adreçada a Serra i Pagès en la qual, irònicament, justifica els defectes dels poemes de l'interlocutor per "la poca edat y el poc estudi dels clàssichs". Serra i Pagès era vint anys llargs més gran que Carner.

- 67- Segons nota no datada que només inclou aquests quatre versos.
- 68- Eugeni XAMMAR, Seixanta anys d'anar pel món, Barcelona, Ed. Pòrtic, 1974, p.64.
- 69- Emilio VALLÉS, Sección bibliográfica. "Llibre dels poetas, "La Hormiga de Oro", núm.35 (27-VIII-1904).
- 70- N'és un bon exemple la carta a Bofill de 23 de juliol de 1911, en què tot són acudits i girs de llenguatge, alguns tan típicament carnerians com el joc amb els cognoms de l'amic. Acaba amb una petita reflexió sobre el tema:

"Totes les bestieses que precedeixen són la senyal de la meua exultació xiroia per la teua festa patronal, que t desitjo plena de gaudis en aquest món y no cal dir si en l'altre, ont suposo que ns podrem distreure, per la misericòrdia de Déu, engegant tots els xistos que ns hauran quedat en cartera, puix com llegia ahir en el P. Granada cap dels sentits y potències deixaran de tenir en la satisfacció dels benhaurats. Y jo crech que quan fem xistos (...) exercitem una de les potències nostres y no la més innoble."

- 71- Fins i tot ell mateix és blanc de la seva pròpia ironia. Quan el dos de maig de 1903, per exemple, explica en carta a Bofill quines col.laboracions té previstes per a "Catalunya" esmenta que "també tinch emparauladas las poesias d'en Folch, d'en Guasch y d'en Carner".

72- Una vegada l'amenaça amb publicar un altre text semblant: "*No deixeu d'enviar o publico una segona Enamorada*", li diu el 18 de juliol de 1904 a propòsit de la participació als Jocs Florals de Moià.

73- Informació, "Catalunya", núm.30 (juny 1904), ps.97-98. Sens dubte és un text sorgit de la ploma del director. Més endavant s'assabenta que Bofill no assisteix a l'acte de repartiment de premis (així li ho expressa en una carta d'agost d'aquest any), per la qual cosa la nota informativa no té raó de ser:

"Jo que deya: jo t foig, el Bofill deu sé a Palma! Car suposava que Mestre Escales Demunt-Del-Indio t'hauria agafat pel nas, pe les orelles o quansevulga altre part agafable. Mes rebo avuy "La Almudaina", amablement tramesa per Mn. Costa, y veig que no hi vas anar y que la Maria Rusiñol va sé la Maria Sola."

No desaprofita l'ocasió de bromejar amb la motivació que porta Bofill a escollir la filla de Santiago Rusiñol com a reina de la festa.

74- és "*el bufó i la víctima de Carner*" (Antoni GRIERA, Memòries, Sant Cugat del Vallès, 1963, p.127).

75- és el text central de tota una campanya de burla amable contra els diversos pseudònims que emprà Vallès com a cronista musical (vid. infra., p.s.326-327).

76- Vid. Informació, "Catalunya", núm.33-34 (setembre-octubre 1904), p.178 i Actualitats, "Catalunya", núm.42 (30-III-1905), p.62.

77- "*Ja estàs fresch ab l'Emili Vallès -escriu a Rafael Masó el 22 de setembre de 1904-, el qual flayra y olora llibreters per tots els indrets de Catalunya, sedent de colocar gramàticas*". és cert que Vallès havia demanat algun favor a Masó en aquest sentit. En carta de 4 de setembre de 1904 li diu:

"Espero, ja que no puc fer-ho jo personal-

ment, que m'enteraràs de les llibreries que hi ha en aquesta ilustre ciutat e immortal idem ont jo pugui vendre qualche eczemplar de la meva Gramàtica."

- 78- La correspondència entre Masó i Bofill -ambdós epistolaris es conserven- permet reconstruir l'inici de la relació amorosa de l'arquitecte amb Esperança Bru, la futura muller. Bofill -"estimat com ningú entre els meus amics!", segons resa la carta de 28 d'octubre de 1907- li pot ser d'un gran ajut en els primers temptetjos perquè en els Jocs Florals de Girona de 1903 ella és la reina de la festa i ell qui s'emporta la flor natural. Carner de seguida és a l'aguait per ficar-hi cullerada. Així que se celebren els Jocs escriu al company gironí demanant-li "*una crònica íntima sobre en Bofill, la Reyna de la Festa y l'aspecte general del certamen*" (5-XI-1903). Per això Masó -que se'l coneix- suplica diverses vegades a Bofill que sigui discret.
- 79- Actualitats, "Catalunya", núm.16 (30-VIII-1903), p.184.
- 80- La de 31 de novembre de 1905. Només començar, ja deixa anar un "*Rafael Masó: L'Alzina y una noya... ja m'entens*". Carner sap perfectament cap on dirigeix les indagacions ja que, a causa d'haver compartit dispesa a Barcelona durant uns anys. Masó és el confident d'Alzina.
- 81- Actualitats, "Catalunya", núm.18 (30-IX-1903), p.286. A més de la llista de renecs mallorquins que, en memòria seva, es publica en el número 41. És coneguda l'afecció de Carner a jugar amb els noms i cognoms de la gent. En aquest sentit, Alzina i Melis és una víctima propiciatòria (vid. Miquel FORTEZA, L'amistat de Miquel Ferrà amb en Carner, dins L'obra..., op.

cit., p.245). En determinats moments Vallès es val del mateix recurs i l'anomena "Alzina y Caoba", "a qui anyóran totes ses atlotas de Barcelona" (carta a Masó de 7 de març de 1905).

- 82- Actualitats: Dolorosa trajèdia d'en Joseph Carner, "Catalunya", núm.21 (15-XI-1903), p.431.
- 83- Emili Vallès diu que hi col.laboraven "una rastellera de joves, sota els esguards benvolents d'escriptors consagrats" (VALLÈS, Records..., art. cit., p.99).
- 84- GARCÉS, Conversa..., art. cit., p.27. No dona cap llista.
- 85- Vid. supra. p.317.
- 86- Prempsa, "Catalunya", núm.15 (15-VIII-1903), p.137.
- 87- "R. MONTANER", [VALLÈS], Música, "Catalunya", núm.20 (30-octubre-1903), ps.373-374:

"La redacció de CATALUNYA quasi podriam dir que hi era en pes, y axò que som una bona colla; fins molts companys meus que no acostumo a tenir la satisfacció de veure'ls pels concerts, allí feren cap. Allí hi vaig trobar en una modesta localitat circular a n'en Jaume Bofill, dirigint mirades escrutadores y tendrívoles a un palco en què s'hi aplegava la tertúlia d'amichs de don Flaveri, que als intermedis fumàvan sendos vegueros ab escarní evident de les disposicions legals impreses en uns cartellets; en Llongueras segundo, inspirant-se al sentir la Barcarola de Fauré per a compondre un motiu ornamental per al menjador d'en Jordi Franch; aquest, disertant en un intermedi sobre la esposició d'en Gosé y La punyalada d'en Vayreda; l'Alzina y Melis, requerint a tots els amichs per a què li donguessin els majors datos possibles sobre la personalitat psicològica de sa atloteta pianista, de quina agraciada figura (com deya "La Veu") va quedar empendat; en Vallès, a qui trobarem en un intermedi conversant ab el Dr. Fuster y compartint sos mots d'admiració entre la música de Beethoven y l'estensió universitària; en Tallien, qui a propòsit d'haver sigut distingit ab el càrrech de

Croniqueur de Romea, disertant sobre Sardou, Aza, D'Annunzio, Vilaregut y Costa-Jordà; l'Aguiló, fitant algun concurrent per a clavar-li dentellada (moralment); en Sandiumentge, elegantment assegut en una butaca del mitj de la sala, convertida sa barbata rossa en centre d'atracció de les mirades dolces de ses vehines a tres metres al vol; y per fi en Segura, el baryton wagnerià, ab qui no.s podia tenir cara de tantes conferències que havia de celebrar ab músics y empresaris ultimant detalls de les seves contractes per a províncies. Fins en un recó del galliner hi vegérem a nostre ex-redactor en Simon y Brunet, agitant nirviosament un paraygua ab mànech de crossa (car estava núvol), y dient pestes, segons ens semblà, de l'ecxecució del Concert de Beethoven, perquè a la pianista li havia fallat un trino. Podeu comptar quina tertúlia fèyam tots plegats als intermedis! Sols hi trobarem a faltar en Llongueras primer, que hauria amenisat la reunió ab una apologia d'en Lekeu, y en Carner; precisament en Carner, el poeta predilecte, y ho sabem de bona tinta, de la pianista! Alguna mala volensa devia haver-se cogitat contra d'ell aquella nit."

- 88- "R. MONTANER", [VALLÈS], Música, "Catalunya", núm.24 (30-XII-1903), p.581.
- 89- "Catalunya", núm.35-36 (novembre-desembre 1904). és la mateixa llista que donen Manent (Josep Carner..., op. cit., p.39) i Jordi Cassassas, amb l'exclusió de Figueras (Jaume Bofill..., op. cit., p.72).
- 90- G.M., Una alocució, "Catalunya", núm.5 (15-III-1903), ps.218-219. La seva col.laboració més interessant a la revista és l'article La arquitectura moderna, "Catalunya", núm.18 (30-IX-1903), ps.241-258; núm.24 (30-XII-1903), ps.561-577. Sobre la repercussió d'aquest estudi vid. A. SUÀREZ, M. VIDAL, Jeroni Martorell, una figura oblidada: el ressò de la Secesió vienesa, "Serra d'Or", núm.258 (març 1981), ps. 47-51. També li reprodueixen en la secció de Prempsa

del número setze (30-VIII-1903, ps.186-190) l'article L'urbanisació a Barcelona, publicat a "Montserrat". Completa el catàleg la traducció de La llengua de la pàtria d'Edmond Amicis (núm.42, 30-III-1905, ps.5-9).

91- El 1927 Bofill ja s'ha distanciat suficientment d'Alzina i Melis com perquè, possiblement, en recordar els promotors del projecte el confongui amb Homar. Si més no per paisanatge illenc. L'origen mallorquí és l'argument central de què es val el director per a la burla (Actualitats, "Catalunya", núm.20, 30-X-1903, p.377):

"LA CORRANDA D'EN TONI HOMAR. Volíam fer-la, mes què dir del simpàtich barbaixent, entussiasta Homar, lleuger com un isart, y.s llensa generosament als homes y las cosas! Si no és una afirmació (respectem la seua modèstia) és la adhesió, l'adjectivitat de totas las afirmacions. En Toni saltirona en totas direccions joyós com un vedell. Y per aquesta gran simpatia qu.exhala en vers tot, roba els cors, y aixís tots sos amichs diuen la cor-randa mallorquina:

*En Toni és el meu amor,
en Toni és qui.m regositja;
de las quatre parts del cor
en Toni en té tres y mitja."*

Carner coneix la corrandia perquè surt publicada a "Gazeta de Mallorca" uns mesos abans. El 1905 hi ha una altra referència irònica a les preferències d'Alzina i Homar per determinats treballs d'investigació històrica relacionats amb Mallorca (vid. Actualitats, "Catalunya", núm.37, 15-I-1905, ps.58-59). Ambdós, d'altra banda, coincideixen en la mateixa llista de col.laboradors de l'Obra del Diccionari de mossèn Alcover, una llista on apareixen també els noms d'altres components del grup ("Bolletí del Diccionari de la Llengua Catalana", I, núm.5, abril 1902, ps.75-76).

- 92- Sobre "Massougues" *vid. supra.*, nota 54.
- 93- "R. MONTANER", [VALLÈS], Música, "Catalunya", núm.19 (15-X-1903), p.319. La citació serveix també per assegurar que el pseudònim del crític musical no pot correspondre a cap dels dos músics.
- 94- En total són dues:
- * Dramàtica. Teatre català, núm.19 (15-X-1903), ps.322-324.
 - * Dramàtica, núm.24 (30-XII-1903), ps.582-583.
- 95- Almenys això fa pensar, amb la típica gracieta carne-riana implícita, una nota anònima de 1904 (Informació, "Catalunya", núm.31-32, juliol-agost 1904, p.173):

"Els companys de CATALUNYA ens creyem en el cas d'haver de manifestar d'una manera oficial que retirem la protecció a un amic al qui havian cantat lloanses nostre antich company En Remigi Simon (a. W. s.) y l'actual En Ricart Montaner. La razón es obvia, com diuen en aquella comèdia; nostre ex-protegit ha baxat de les sublims regions del Walhal al miserable logement que li han preparat de consuno les freturanses d'un empresari, l'afició al vert de certes bestioles y.l net d'un xacolater de la Rambla. Y dèyan qu.aquell fulano aniria lluny. Tot lo més, per are, a Vilasar de Mar a cantar un ofici a deu rals la pessa. En tot cas quan vagi lluny ja serà l'any de la picor. Re de lo dit: misses de Mercadante y vaudevilles del descendent directe d'aquell xacolater. És una combinació segura."

- 96- M.S., En Francesch Puiols, "Catalunya", núm.9 (15-V-1903), p.393. A més hi ha diversos poemes seus, en general propers a l'estètica maragalliana i amb inquietuds cristianes:
- * Parlant ab ella, núm.7 (15-IV-1903), ps.306-308.

* A l'amic, Lo viatger, L'etern ou com balla, núm.15 (15-VIII-1903), ps.117-119.

* Prometatje, núm.21 (15-XI-1903), ps.414-415.

El més interessant de la seva participació és la traducció de Quinze cançons de Maeterlinck (núm.30, juny 1904, ps.21-36).

- 97- En els ambients escolars també té fama de catalanista i d'estudiant poc diligent. Joaquim Mª de Nadal n'explica unes quantes anècdotes en les seves memòries (Joaquim Mª de NADAL, Memòries d'un estudiant barceloní, Barcelona, Ed. Dalmau i Jover, 1952, p.32). Sagarra també li dedica un article de L'aperitiu amb multitud d'anècdotes, en el qual el qualifica com a "*un dels xicots més generosos i més espectaculars entre la gent brillant del país*". La descripció que en fa l'aproxima força al dandisme carnerià (SAGARRA, Magí Sandiumenge, dins Obres completes. Prosa, op. cit., ps.503-504). Vid. també la nota no signada publicada a "La Revista" amb motiu de la seva mort (Magí Sandiumenge, "La Revista", XVI, segon semestre 1930, p.121).
- 98- En la conferència sobre Evolució de la poesia catalana y actualitat dels poetes, ressenyada a "La Veu de Catalunya" (2-III-1908).
- 99- Per a Alexandre Galí, Cabot i Rovira és una "*barreja nobilíssima de pròcer barceloní i lleraferit gairebé flouresc, és a dir, no solament amant de les lletres, sinó també, i ingènuaement com un jove, dels premis, dels actes públics i de tota mena de col.laboracions literàries*" (GALÍ, Història de les institucions..., op. cit., volum XII - Música, teatre i cinema, p.86).

100- La llista de col.laboradors és, textualment, la següent: Abadal, mossèn Alcover, Aldavert, Alomar, Lluís Bartrina, Bertrana, Botet i Sisó, mossèn Bové, Carreras i Candi, Casas-Carbó, Casellas, Ramon Clavellet, mossèn Collell, mossèn Costa i Llobera, Dòria, Lluís Duran i Ventosa, Fèlix Escalas, Folguera i Duran, Font i Presas, Franquesa i Gomis, Martí Genís i Aguilar, Gual, mossèn Gudiol, Guimerà, Maluquer i Viladot, Maragall, Massó i Torrents, Francesc Matheu, Francesc Montsalvatge, Muntadas, Eugeni Ors, Picó i Campamar, Pin i Soler, Planas i Font, Prat de la Riba, Puig i Cadafalch, Frederic Rahola, Alexandre de Riquer, Josep Mª Roca, Francesc Romani i Puigdemogolas, Joan Rosselló, Rubió i Lluch, Albert Rusiñol, Ruyra, Mª Antònia Salvà, Serra i Pagès, Josep Mª Sert, Guillem A. Tell, Torrendell, Joan de Déu Trias, Vayreda, Verdaguer i Callís i Emili Vilanova. Molta d'aquesta gent no hi intervé mai. En algun altre moment deixen clar que no admeten col.laboració espontània, cosa que distingeix "Catalunya" de les revistes on Carner es dona a conèixer durant els anys noranta. També existeix una xarxa de corresponsals extensa. Durant 1903 -segons informació facilitada en la coberta del número catorze- n'hi ha a Palamós, Palma de Mallorca, Sant Feliu de Guíxols, Sant Sadurní d'Anoia, Targa i Valls. El 1905 són els següents:

Girona - Xavier Monsalvatge

Pla d'Urgell - Valeri Serra i Boldú

Tarragona - Josep Aymat

Olot - Celestí Devesa

Mallorca - Joan Ramis d'Ayreflor

Montblanc - Joan Poblet

Reus - Tost germans
Sant Quirze - Lluís Coll i Espadaler
Balaguer - Sebastià Armenté
Sabadell - Joan Monné
Figueres - Isidre Canet
Terrassa - Josep Martínez
Sallent - Francesc Clarà

- 101- La seva ressenya del número catorze d'El poeta cantaire de F. Balari és qualificada ja com a "*obra pòstuma*".
- 102- Ho confirmen Josep Rodergas (Els pseudònims..., op. cit.) i Joan Torrent i Rafael Tasis (Història de la premsa catalana, op. cit., volum I, ps.385-387).
- 103- Actualitats, "Catalunya", núm.14 (30-VII-1903), p.84:

"BUENAS NOCHES SEÑOR DON SIMON! Aixís se diu una sarsuela de l'Olonà que feya riure a nostras bonas àvias enfarbalanadas. Aixís s'anomena una horrible tragèdia acaecida a nostra redacció. El senyor Simon y Brunet, nostre ex-crítich, era un malparlat: tot ho trovava mal fet; tot ho volia saver. Donchs are ja és un simon que du el lletrero Se alquiler. Que fassi bots y rebequerias y piqui de peus. Els homes passen y l'Art queda. Música Catalana aún Vives!"

- 104- Així ho creu també Josep Rodergas (Els pseudònims..., op. cit.) Hi ha alguns indicis més que confirmen que qui s'amaga darrera de "Remigi Simon i Brunet" i "Ricard Montaner" és Emili Vallès. En primer lloc el fet que ell mateix exerceixi assíduament la crítica musical a la premsa tant amb anterioritat a "Catalunya" com amb posterioritat. En segon lloc, alguna referència interna de la revista. En el darrer número de 1904 es publica una carta de Lluís Millet "*planyent-se d'inexactituds del qui fou*

crític musical de «Catalunya» fins al número passat", referint-se a Montaner (Informació, "Catalunya", núm.35-36, novembre-desembre 1904, p.122). Per tant en el número anterior Vallès havia d'haver deixat la crítica musical. Certament, una nota del número 33-34 confirma que Vallès deixa des d'aquell moment de formar part de la redacció de la revista, per la qual cosa no apareix en la llista de redactors per a 1905. Vid. Informació, "Catalunya", núm. 33-34 (setembre-octubre 1904), p.182:

"Tenim el sentiment d'anunciar a nostres lectors que nostre benvolgudíssim company Emili Vallès y Vidal, sollicitat per altres y imprescindibles ocupacions que li permetran desplegar tot el seu esforç a major glòria de la causa catalana, dexa de formar part d'aquesta redacció. En Vallès és un gran amic de tots nosaltres; no el perdem, el guanya més gent; no ens dexa, la Pàtria l'arrebassa, com a nou Elías, en carro flamejant."

Tot i la nota, no deixa d'estar vinculat a la revista. Durant 1905 n'és el corrector de proves. En tercer lloc la utilització dels mateixos pseudònims a "Montserrat" i a "Universitat Catalana". El número seixanta de "Montserrat" va encapçalat per un article de Ricard Montaner, en un moment en què Norbert Font i Sagué i Emili Vallès en són directors i, per tant, escriuen els textos de capçalera. En el número vint d'"Universitat Catalana" apareix l'article El poeta, signat per Simon Brunet. Normalment s'indica la facultat d'on és alumne l'autor de la col.laboració, cosa que no succeeix en aquest cas. És un número d'homenatge a Verdaguer i és lògic que Vallès -redactor en cap de la revista- hi publiqui alguna cosa.

- 105- D'aquesta manera se l'anomena a "Catalunya", núm.30 (juny 1904), p.97.
- 106- La tria d'un nom així ajuda a aguditzar la polèmica amb "Joventut", ja que un dels seus redactors és Benet R. Barrios. I més si tenim en compte que les bromes provenen de la castellanització del cognom.
- 107- "*Actualment en la nostra redacció -escriu Bofill a Margarida Bofill el 3 de març de 1905- hi ha com en las antigas Cortes els tres estaments: l'eclésiàstich, el popular y.l militar...*". Algun d'ells estava fent el servei militar.
- 108- Llorenç Mª ALIER, L'herència psicològica, "Catalunya", núm.4 (28-II-1903), ps.145-153. El 1905 coincideix amb Carner a la junta de l'Ateneu Barcelonès. Alier hi exerceix com a revisor de comptes de la secció de ciències morals i polítiques. Més endavant, és un dels seus valedors en el viatge a Madrid de 1907.
- 109- Són els següents:
- * La nit amb els pastors, núm.9 (15-V-1903), ps.409-410.
 - * Retaule, Nohedes, Soleiada, Nit, L'adéu del vell pastor, núm.28 (abril 1904), ps.34-43.
 - * Pirinenques, núm.33-34 (setembre-octubre 1904), ps.115-118.

La seva aproximació a Carner prové també de la coincidència en la redacció de "L'Aureneta" i l'actuació com a membre del jurat en els Jocs Florals de Viladrau de 1905, organitzats pel grup.

- 110- Totes poètiques:
- * L'emperador, El llas de flors, El funeral, Lo dia dels morts, núm.30 (juny 1904), ps.

37-43.

* Vibrant en l'aire, núm.33-34 (setembre-oc-
tubre 1904), ps.131-132.

Un altre punt d'enllaç és la pertinença al moviment universitari catalanista. És un dels escindits del Centre Escolar Catalanista que el 1902 ingressen a l'Agrupació Escolar Catalanista "Ramon Llull". Sofreix una evolució ideològica semblant a la de l'equip carnerià i acaba col.laborant a "La Veu de Catalunya".

111- [Josep] [CARNER], Mossèn Lluís Gispert, "La Veu de Catalunya" (12-V-1909). Amb ell coincideix en multitud de certàmens literaris (des del d'Olot de 1901) i en diverses revistes (des de "L'Aureneta" fins a "Montserrat"). De traduccions d'Horaci a "Catalunya" en publica set entre el número catorze i el quaranta-quatre. Jaume Medina les enumera i indica que Gispert forma part de la llista de traductors que col.laboren en la Biblioteca de Autores Griegos y Latinos que publica l'Acadèmia Calassància (Jaume MEDINA, Horaci en la literatura catalana, "Els Marges", núm.7, juny 1976, ps.93-106). A propòsit d'aquestes traduccions, Joaquim Molas parla d'Horaci com a nou líder poètic llançat des de "Catalunya" i dedueix d'aquí la ruptura amb la gent de la Restauració (Joaquim MOLAS, La poesia de Josep Carner, art. cit., p.27). La ressenya del llibre de Bové és a Lluís GISPERT Y CASELLAS, La filosofia nacional de Catalunya, "Catalunya", núm.3 (15-II-1903), ps.129-134. La nota a peu de pàgina a l'inici de l'article deixa clara la importància que la redacció concedeix a la ressenya:

"Havent de dar nostra opinió sobre La filosofia nacional de Catalunya que ns ha

enviat mossèn Bové, hem cregut que l'entusiasta iniciativa de l'ilustre lulià mereixia quelcom més qu'una gazetilla bibliogràfica."

112- En aquest cas sí que som davant d'un dels "rectors virgilians" a què al·ludeix Marfany en parlar de la literatura "mansa" dels seguidors de Maragall (MARFANY, Aspectes del modernisme, op. cit., p.156). Ja el 1902 comparteix amb Carner el quadre de guardonats del certamen de Manlleu. D'entre els seus premis en jocs diversos destaquen els que obté a Barcelona el 1904 (accèssit a la viola, guanyada precisament per Carner) i el 1907 (premi extraordinari de l'Associació de Lectura Catalana). L'èxit de 1904 fa que des de "Joventut" es qualifiqui la seva obra de "*pretensiosa, llarga y plena de ripis*" ("Joventut", núm.245, 20-X-1904, p.694). Els poemes publicats a "Catalunya" són:

- * Apuntacions infantivoles, núm.12 (30-VI-1903), ps.542-544.
- * Malaltia, núm.18 (30-IX-1903), ps.258-260.
- * Pagesivoles, núm.25 (gener 1904), ps.22-29.
- * La "nostra" Mare de Déu, Estrella matinal, Lluyta, núm.28 (abril 1904), ps.113-115.
- * Perfils, Cant de Pasqua, núm.35-36 (novembre-desembre 1904), ps.15-19.

A més de la traducció de l'ègloga primera de Virgili ("Catalunya", núm.41, 15-III-1905, ps.24-28).

113- Joseph CARNER, En Manuel Duran y Duran, "Art Jove", núm.16 (31-VII-1906), ps.249-250. Col·labora a "Catalunya" i a "Il·lustració Catalana", sempre sota el beneplàcid de Carner, que és el seu veritable valedor literari. Les narracions aparegudes a "Catalunya" són:

- * Capvespra, núm.2 (30-I-1903), ps.76-78.
- * Cap a la terra, Soleyada, núm.5 (15-III-1903), ps.212-217.
- * Flors, núm.13 (15-VII-1903), ps.31-33.
- * La fira, Secada, Nostre pa de cada dia, núm.25 (gener 1904), ps.30-44.
- * Quadro, núm.30 (juny 1904), ps.98-101. Reproduït d'"Il·lustració Catalana".

114- Llibres, "Catalunya", núm.1 (15-I-1903), p.96. Vid. infra., p.570. Les dues narracions són:

- * Revelació, núm.7 (15-IV-1903), ps.305-306.
- * Macabra, núm.33-34 (setembre-octubre 1904), ps.82-84.

Coincideix amb la gent del grup en altres moments: en algun acte de l'entitat Aplech Catalanista i especialment en diversos jocs florals dominats per l'equip carnerià, com els de Moià de 1904 o els de La Bisbal de 1905, en els quals actua de secretari. L'amistat és arrelada, cosa que es demostra en la correspondència. Sobretot quan el sorprèn la malaltia que el 1906 se l'emporta en plena joventut. Per exemple, Bofill escriu a la seva promesa el 23 de febrer de 1906:

*"El pobre Paz s'està morint. Encomana'l a Déu. Era un bon xicot. Jo vaig ser-hi enraho-
nant ab la seva mare, qui està desconsolada.
En Carner hi ha anat varies vegades."*

115- En el número monogràfic dedicat als Jocs Florals de Moià s'inclou un text no datat però atribuïble a Carner que posa de manifest aquesta relació (El secretari Roig y Raventós, "Catalunya", núm.33-34, setembre-octubre 1904, ps. 59-60). Sobre els orígens de l'amistat vid. J. ROIG I RAVENTÓS, En Josep Carner i Puig-Oriol, dins DIVERSOS AUTORS, L'obra...,

op. cit., ps.298-302. A partir de 1906 col.labora amb Carner i Bofill en la planificació de noves activitats, segons consta en la carta de Bofill a Margarida Bofill d'onze de gener d'aquest any. L'única participació directa a "Catalunya" és la narració Història d'en Ferran, "Catalunya", núm.46 (30-V-1905), ps.33-40.

- 116- Són escrits de profunda arrel cristiana, to melan-
giós, un cert franciscanisme i proximitat als esque-
mes de la poesia popular. Hi ha poemes seus en els
números sis, set, dotze, vint-i-set, trenta, trenta-
tres i quaranta-quatre; i composicions populars tra-
meses per ell en els números vint-i-sis i vint-i-set
(quatre de diferents). Algun cop li publiquen musi-
cacions de cançons i fins i tot un poema simfònic
(Galant cassera, "Catalunya", núm.46, 30-V-1905, ps.
8-13). Les seves traduccions són de Vicent d'Indy,
Llucià i Johann Paul Richter. A més de la del
misteriós George de Massougues. El catàleg es com-
pleta amb la narració lírica Un aplech, "Catalunya",
núm.28 (abril 1904), ps.43-45.
- 117- El situa com a poeta modèlic, junt a molts altres,
en la seva conferència Evolució de la poesia catala-
na y actualitat dels poetes, ressenyada a "La Veu de
Catalunya" (2-III-1908). L'interès per les qüestions
amoroses es dedueixen de la carta de 19 d'abril de
1904 a Serra i Pagès. Sobre la relació entre ambdós
vid. Joan OLLER I RABASSA, pròleg a Joan LLONGUERAS,
Sonets, Barcelona, Ed. Estel, 1938, ps.7-18; i "CHI-
RON" [LLONGUERAS], El nostre Josep Carner, "La Veu
de Catalunya" (22-I-1927), p.5.
- 118- EUGENI ORS, Dels cants de la inquietut (XI), "Cata-
lunya", núm.20 (30-X-1903), p.360; i Dels cants de